

SAMLENOTAT

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet
25. februar 2015

Rådsmøde (miljø) den 6. marts 2015

Dagsorden	Side
1. Vejen mod UNFCCC-partskonferencen i Paris	2
- <i>Udveksling af synspunkter</i>	
- <i>Vedtagelse af partsindlæg om EU's og medlemsstaternes bidrag</i>	
2. Energiunionen	6
- <i>Præsentation fra Kommissionen</i>	
- <i>Udveksling af synspunkter</i>	

1. Vejen mod UNFCCC-partskonferencen (COP21) i Paris

KOM(2015) 81

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

På miljørådsmødet den 6. marts 2015 lægges op til en udveksling af synspunkter om vejen mod den 21. partskonference (COP21) under FN's klimakonvention (UNFCCC), der afholdes i Paris i december 2015, og hvor der ventes vedtaget en global klimaaftale. Drøftelsen forventes at tage udgangspunkt i Kommissionens meddelelse om "Paris Protokollen" ("The Paris Protocol"), som blev offentliggjort den 25. februar 2015.

Meddelelsen tager afsæt i EU's position om at arbejde for vedtagelse af en juridisk bindende ambitiøs global aftale med reduktionsforpligtelser for alle parter og indeholder Kommissionens vision for en transparent og dynamisk juridisk bindende global klimaaftale. Meddelelsen er bygget op omkring fem overordnede temaer, som i Kommissionens optik bør være indeholdt eller reflekteret i en global klimaaftale (ambitiøse reduktionsbidrag; løbende vurdering af ambitionsniveauet; transparens og regler; tilpasning til klimaforandringerne; klimafinansiering og øget samarbejde). Meddelelsen indeholder herudover Kommissionens bud på, hvordan forskellige EU-politikområder aktivt kan bruges til at understøtte EU's prioriteter i klimaforhandlingerne, samt hvilke skridt, man fra EU's side bør tage frem mod Paris.

På miljørådsmødet lægges endvidere op til vedtagelse af formandskabets udkast til partsindlæg til UNFCCC indeholdende EU's og medlemslandenes forventede bidrag til den kommende klimaaftale (såkaldt "Intended Nationally Determined Contribution", INDC). Partsindlægget vil blive kommunikeret til FN's klimasekretariat i første kvartal af 2015 i overensstemmelse med beslutningerne på COP19 og COP20.

2. Baggrund

På COP19 i Warszawa blev det besluttet, at de parter, der er klar hertil, skal fremlægge deres bidrag til den globale klimaaftale, som ventes vedtaget på COP21 i Paris i december, i første kvartal af 2015. På COP20 i Lima den 1.-14. december 2014 blev der opnået enighed om et første udkast til elementer i en ny global klimaaftale. Der blev desuden præciseret, at parternes bidrag til den nye aftale skal omfatte reduktionsbidrag og kan omfatte bidrag til klimatilpasning. Beslutningen opfordrer samtidig parterne til at fremlægge detaljeret information om deres bidrag, så der kan skabes klarhed om det samlede ambitionsniveau i forhold til målsætningen om at holde den globale temperaturstigning under 2 grader i forhold til førindustrielt niveau. I Lima drøftedes derudover bl.a. klimafinansiering, differentiering mellem i- og ulande, og hvordan tilpasning skal reflekteres i den nye globale klimaaftale. Der blev ikke i Lima eller på den netop overståede forhandlingssession i Geneve den 8.-13. februar 2015 opnået enighed om disse udeståender, som forventes at blive centrale, men svære emner i de videre forhandlinger frem mod COP21.

Den 23. januar 2015 afholdtes forespørgselsdebat i Folketinget om opfølgning på FN's klimapanel (IPCC) femte hovedrapport. På baggrund heraf vedtog Folketinget den 27. januar 2015 V16, som har følgende ordlyd:

"Folketinget anerkender alvoren i IPCC's femte rapport. Regeringen opfordres til at fortsætte bestræbelserne for på COP21 at opnå en retfærdig og ambitiøs global klimaaftale med tidlige og ambitiøse reduktionsindsatser fra særligt de store udledere, herunder fortsat tilskyndelse og teknisk assistance til omstilling af energisystemerne i disse lande, og sikre, at Danmark lever op til sin andel af den eksisterende kollektive målsætning om, at de udviklede lande mobiliserer 100 mia. USD årligt fra 2020 og arbejde for et globalt langsigtet reduktionsmål.

Regeringen opfordres til i 2015 at styrke allianceopbygningen med progressive ulande gennem klimadiplomati og fremme en global aftale, hvor

- alle lande er omfattet og især ilandene og de mest udviklede ulande påtager sig ambitiøse og forpligtende reduktionsmål,
- klimatilpasning indgår,
- der sker en løbende revision af ambitionsniveauet i takt med ny viden og teknologi,
- luftfart og skibsfart inddrages og
- indsatsen for at fjerne subsidier på fossile energikilder forstærkes.”

3. Formål og indhold

Sagen er sat på miljørådsmødet den 6. marts 2015 dels til *udveksling af synspunkter* om vejen mod UNFCCC-partskonferencen (COP21) i Paris med udgangspunkt i Kommissionens meddelelse om ”Paris Protokollen”, KOM(2015) 81, dels til *vedtagelse* af formandskabets udkast til partsindlæg om EU’s og medlemslandenes forventede bidrag til den globale klimaaf tale.

Vejen mod UNFCCC-partskonferencen (COP21) i Paris – ”Paris Protokollen”

Drøftelsen på rådsmødet ventes at sigte mod at opnå en fælles forståelse af EU’s forhandlingsstrategi samt centrale udeståender i forhandlingerne frem mod COP21 i Paris. Det gælder især spørgsmål som, hvordan differentiering mellem i- og ulande skal afspejles i aftalen, aftalens juridiske form, klimafinansiering til ulandene samt, hvordan den globale aftale gøres fleksibel, så reduktionsindsatsen kan øges efter 2020, hvor aftalen forventes at træde i kraft.

Udgangspunktet for drøftelsen ventes at være Kommissionens meddelelse om ”Paris Protokollen”, der blev offentliggjort den 25. februar 2015. Meddelelsen tager afsæt i EU’s position om at arbejde for vedtagelse af en juridisk bindende ambitiøs global aftale med reduktionsforpligtelser for alle parter og indeholder Kommissionens vision for en transparent og dynamisk juridisk bindende global klimaaf tale. Af meddelelsen fremgår, at Kommissionen gerne ser den nye aftale bliver en protokol under UNFCCC, og at deltagelse vil kræve, at parterne påtager sig reduktionsmål. Meddelelsen er bygget op omkring fem overordnede temaer, som i Kommissionens optik bør være indeholdt eller reflekteret i en global klimaaf tale. Følgende elementer fra meddelelsen kan fremhæves:

I) Ambitiøse reduktionsbidrag

I meddelelsen lægges op til, at den nye aftale (protokol) bør omfatte så mange parter til UNFCCC som muligt, og at alle parter bør fremlægge deres forventede reduktionsbidrag til den globale aftale hurtigst muligt og i god tid før COP21. Mere specifikt fremhæves, at alle høj- og mellemindkomst lande, de store vækstøkonomier som Kina og andre parter, der er i stand hertil, bør fremlægge deres bidrag i første kvartal af 2015. Det understreges samtidig, at de mindst udviklede lande bør have mere fleksibilitet. Dertil betones, at aftalen bør omfatte alle udledninger og sektorer, herunder udledninger fra international skibs- og luftfart. Desuden anføres, at de G20 lande eller højindkomst lande, som ikke har et absolut mål, bør forpligte sig til et sådant inden 2025, mens øvrige vækstøkonomier og middelindkomst lande opfordres til at tage lignende skridt inden 2030.

II) Løbende vurdering af ambitionsniveauet

I meddelelsen anføres, at en ny aftale bør indeholde en evalueringsproces hvert femte år med start fra 2020 med henblik på at vurdere og eventuelt øge reduktionsmålene på linje med målsætningen om at holde den globale temperaturstigning på maksimalt to grader. Processen bør være evidensbaseret og tage højde for den løbende udvikling i kapacitet, ansvar og nationale forhold. Samtidig fremhæves behovet for løbende at vurdere mobiliseringen af klimafinansiering, teknologi og kapacitetsopbygning med henblik på at støtte især de mindst udviklede ulandes reduktionsindsats.

III) Transparens og regler i den nye aftale

I meddelelsen understreges behovet for, at aftalen bliver baseret på robuste regler, der giver klarhed over parternes udledninger og reduktionsindsatser. Det skal sikre muligheden for at vurdere fremdrift i parternes individuelle reduktionsforpligtelser samt aftalens samlede effekt i forhold til 2-gradersmålsætningen. Det vil desuden tydeliggøre, såfremt der vil være behov for en øget reduktionsindsats.

IV) Tilpasning til klimaforandringerne

Kommissionen lægger i meddelelsen op til, at aftalen skal styrke alle parter klimatilpasningsindsats. Især vægtes fokus på klimatilpasningsindsatsen i de regioner og lande, som er særligt udsatte for klimaforandringerne. Således ser Kommissionen gerne, at indsatsen styrkes gennem bedre koordinati-on, samarbejde og vidensdeling mellem de aktører, som udfører projekter (de implementerende en-heder såsom udviklingsbanker mv.) med henblik på at udbrede og styrke indsatser, der virker.

V) Klimafinansiering og øget samarbejde

I meddelelsen anføres, at aftalen bør promovere skiftet til grønne investeringer ved at danne en over-ordnet politisk ramme for mobilisering af investeringer i lavemission og klimamodstandsdygtige pro-grammer og politikker. Kommissionen fremhæver, at alle parter bør bidrage til at mobilisere klimafi-nansiering. De velstående lande bør gå forrest og blandt andet bidrage med offentlig klimafinansie-ring, men samtidig findes en række tiltag andre parter kan iværksætte for at mobilisere klimafinansie-ring. Det fremhæves, at det endnu er for tidligt at uddybe omfanget og typen af klimafinansiering efter 2020, idet parternes forventede bidrag til den globale klimaaf-tale ("Intended Nationally Determined Contribution" INDC) og de nationale planer for tilpasning ikke er fremlagt endnu. Det betones, at of-fentlig finansiering fortsat vil være helt centralt efter 2020, men at privat klimafinansiering er nødvendig for at sikre den nødvendige omstilling til lavemission.

I meddelelsen fremhæves også, at aftalen bør stimulere øget samarbejde og videndeling om konkrete løsninger, herunder med fokus på udvikling af klimateknologi og kapacitetsopbygning i ulandene. Der-udover lægges op til, at det i Paris besluttes at fortsætte og intensivere arbejdet med at identificere yderligere reduktionstiltag, så den globale reduktionsindsats kan øges løbende efter COP21.

Sammenhæng med de øvrige EU-politikker og den videre proces

Herudover indeholder meddelelsen Kommissionens bud på, hvordan forskellige EU-politikområder ak-tivt kan bruges til at understøtte EU's prioriteter i klimaforhandlingerne. Som eksempler nævnes EU's forskning- og handelspolitik, hvor udviklingen af klimavenlige teknologier fremhæves. Derudover beto-nes en styrket klimadiplomatisk indsats, og i den forbindelse henvises til EU's klimadiplomatisk hand-lingsplan, som EU's udenrigsminister endosserede i januar

Kommissionens ønsker, at meddelelsen skal bidrage til at forme EU's forhandlingsposition frem mod COP21. Meddelelsen indeholder på den baggrund Kommissionens bud på skridt, man fra EU's side bør tage frem mod Paris. Dette omfatter bl.a., at EU bør fremlægge sit eget bidrag til den globale afta-le i første kvartal af 2015, at EU bør opfordre andre store økonomier til også at fremlægge ambitiøse bidrag, at EU bør intensivere sin klimadiplomatisk indsats, og at EU klart bør kommunikere den støt-te, som EU yder til ulandene, og samtidig forsikre disse om, at støtten fortsættes.

Endelig indeholder meddelelsen Kommissionens bud på EU's forventede bidrag til den nye globale klimaaf-tale, som afspejler beslutningen fra Det Europæiske Råd (DER) i oktober 2014 om en politi-kramme for EU's klima- og energipolitik i perioden 2020-2030, herunder et EU-internt drivhusgasre-duktionsmål på mindst 40 pct. i 2030 i forhold til 1990, jf. nedenstående afsnit.

EU og medlemslandenes forventede bidrag til en ny global klimaaf-tale

Vedtagelse af partsindlæg indeholdende EU's forventede bidrag til den globale aftale forventes at ske på baggrund af udkast fra det lettiske formandskab. Dette udkast afspejler beslutningen fra Det Euro-

pæiske Råd (DER) i oktober 2014 om en politikramme for EU's klima- og energipolitik i perioden 2020-2030, herunder et EU-internt drivhusgasreduktionsmål på mindst 40 pct. i 2030 i forhold til 1990.

Kommunikation af parternes – herunder EU's – forventede bidrag til den globale klimaaf tale vil have stor betydning for forhandlingsdynamikken i klimaforhandlingerne i 2015. EU har i overensstemmelse med beslutningen fra COP19 og COP20 udmeldt, at man vil fremlægge sit bidrag til den globale klimaaf tale i første kvartal af 2015, hvilket dermed kan lægge pres på andre centrale aktører i forhandlingen. EU har samtidig opfordret andre parter til at gøre det samme. På COP20 i Lima var det således også en væsentlig EU-prioritet at fastholde processen og tidspunktet for fremlæggelse af parternes bidrag til den kommende aftale.

EU's bidrag til den globale klimaaf tale skal formelt kommunikeres til FN's klimasekretariat og de øvrige parter i et partsindlæg ('submission') i første kvartal 2015.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Kommissionens meddelelse har ikke i sig selv konsekvenser for dansk lovgivning.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Kommissionens meddelelse har ikke i sig selv statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser. Når der senere i EU bliver vedtaget konkret lovgivning for EU's klima- og energipolitikker for perioden 2020-2030, ventes det at få væsentlige statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Kommissionens meddelelse har ikke i sig selv konsekvenser for erhvervslivet.

Beskyttelsesniveauet

Kommissionens meddelelse skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Samlenotatet er sendt i høring forud for møde i Klima-, Energi- og Bygningspolitisk Specialudvalg den 2. februar 2015. Følgende bemærkninger fremkom på mødet:

Dansk Industri betonedede nødvendigheden af at styrke den klimadiplomatiske indsats og mobilisere ulandene, herunder de store vækstøkonomier.

Greenpeace spurgte til, hvorvidt EU vil adressere tilpasning og finansiering i sit bidrag til den globale klimaaf tale. Greenpeace anførte, at det fsva. mobilisering af klimafinansiering er vigtigt, at der ikke udelukkende er tale om privat finansiering, idet privat finansiering ikke ville være tilstrækkeligt, hvorfor det også er nødvendigt at mobilisere offentlig finansiering. Dertil fremhævede Greenpeace behovet for, at man fra dansk side rækker ud til og søger at skabe alliancer med de progressive ulande. Greenpeace opfordrede til, at man fra dansk side internt i EU arbejder for, at den globale klimaaf tale skal have en kort forpligtelsesperiode. Greenpeace så gerne en periode på fem år, da man derved kunne undgå at fastlåse ambitionsniveauet i en længere årerække. Greenpeace opfordrede endvidere

til, at Danmark og EU udviser åbenhed i forhold til et kompromisforslag fra Brasilien om differentiering af parternes forpligtelser i den globale klimaaf tale.

Landbrug og Fødevarer fremhævede ligeledes betydningen af at styrke den klimadiplomatiske indsats, da det var vigtigt, at EU ikke stod alene og som den eneste part påtog sig ambitiøse forpligtelser i en global klimaaf tale. Landbrug og Fødevarer henviste i den forbindelse til EU's konkurrenceevne.

Noah anførte, at Danmark og EU i forhandlingerne i højere grad burde fokusere på klimafinansiering, som ville være afgørende for at finde et kompromis på COP21.

92-gruppen betonedede vigtigheden af opbygning af alliancer mellem EU og ulandene, idet man så det som afgørende for at skabe en god dynamik i forhandlingerne frem mod COP21. En sådan alliance ville dog kræve, at EU var villig til at flytte sig, herunder i forhold til tilpasning og mobilisering af klimafinansiering. Man opfordrede på den baggrund til, at Danmark gik forrest. Herudover betonedede 92-gruppen, at Danmark burde arbejde for, at EU anerkendte ilandenes historiske ansvar for klimaforandringerne, hvilket var vigtigt for ulandene. Endvidere understregede 92-gruppen, at COP21 ikke udelukkende handlede om at indgå en global klimaaf tale, men også om at øge ambitionsniveauet for reduktionsindsatsen før 2020. Ligesom Greenpeace så 92-gruppen gerne, at Danmark arbejdede for, at den globale klimaaf tale skal have en 5-årig forpligtelsesperiode.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

For så vidt angår *Vejen mod COP21 i Paris* forventes bred enighed om, at EU fortsat skal arbejde for en juridisk bindende ambitiøs global klimaaf tale med reduktionsforpligtelser for alle parter. Ligeledes forventes bred enighed om, at EU skal arbejde for en af tale, der er tilstrækkelig fleksibel til, at reduktionsindsatsen kan øges løbende efter 2020, hvor aftalen ventes at træde i kraft.

Hvad angår kommunikationen af EU's INDC forventes der enighed om formandskabets udkast til partsindlæg om EU's og medlemsstaternes forventede bidrag til den nye globale klimaaf tale.

10. Regeringens generelle holdning

Der er en række centrale og svære udeståender i FN's klimaforhandlinger frem mod COP21 i Paris. Det drejer sig især om parternes villighed til at indmelde ambitiøse reduktionsindsatser i 1. kvartal af 2015, klimafinansiering, hvordan tilpasning skal afspejles i den nye globale af tale samt spørgsmålet om differentiering af parternes forpligtelser og aftalens juridiske form.

Der er derfor brug for en koordineret tilgang og fælles forståelse af EU's prioriteter frem mod Paris. Det er centralt, at EU sikres størst mulig indflydelse i forhandlingerne. Regeringen hilser derfor muligheden for at drøfte EU's prioriteter frem mod Paris med udgangspunkt i Kommissionens kommende meddelelse velkommen, og ser den som et relevant bidrag i forhold til fastlæggelse af EU's forhandlingsstrategi frem mod COP21. Kommissionens meddelelse vil indgå i regeringens videre arbejde i forhold til EU's forhandlingsstrategi frem mod COP21.

Regeringen arbejder for, at EU i FN's klimaforhandlinger prioriterer fokuseret og målrettet allianceopbygning med særligt de progressive ulande, herunder de afrikanske lande og de små østater, samt øget klimadiplomati for at sikre indgåelse af en ambitiøs, juridisk bindende global klimaaf tale på COP21 med tidlige og ambitiøse reduktionsindsatser fra særligt de store udledere. I den forbindelse kan fremhæves EU's ambitiøse reduktionsbidrag til den globale klimaaf tale i første kvartal af 2015 og mangeårige klimabistand til udviklingslandene.

En global af tale i Paris vil være et stort skridt, men den vil formentligt ikke i sig selv være tilstrækkelig til at holde den globale temperaturstigning under to grader. Derfor arbejder regeringen for at sikre en fleksibel af tale, så parterne løbende kan øge reduktionsindsatsen samt for et globalt og langsigtet reduktionsmål. Dette er også prioriteter for de afrikanske og mindst udviklede lande samt de små østa-

ter, og Danmark arbejder derfor for at styrke alliancen med disse grupper ved at fremme de fælles prioriteter med henblik på at lægge pres på nogle af de større og mindre progressive parter.

Regeringen arbejder ligeledes for, at EU har fokus på at adressere klimatilpasning i den nye aftale og mobilisere klimafinansiering til ulandene, herunder særligt privat klimafinansiering, da dette er centralt for ulandenes omstilling til lavemission samt for at øge den globale reduktionsindsats før 2020. Det er dog fortsat ganske usikkert, hvordan det endelige kompromis på klimafinansiering vil se ud.

Regeringen arbejder også gennem EU for, at den nye globale aftale omfatter alle sektorer. Danmark har bl.a. sikret, at det er blandt EU's prioriteter, at udledninger fra skibs- og luftfart skal omfattes af den globale aftale. Derudover har Danmark bidraget til EU's fokus på at øge reduktionsindsatsen før 2020. På COP20 i Lima var den danske indsats bl.a. med til at sikre, at det lykkedes at fortsætte og intensivere indsatsen for at reducere de globale udledninger før 2020. Endelig har Danmark gennem flere år arbejdet for udfasning af subsider til forbrug af fossile brændstoffer og har medvirket til, at dette nu er blandt EU's prioriteter.

For så vidt angår Vejen mod COP21 i Paris og Kommissionens meddelelse "Paris Protokollen" støtter regeringen således, at EU arbejder for en juridisk bindende ambitiøs global klimaaf tale med reduktionsmål for alle parter. Ligeledes støtter regeringen, at EU arbejder for en aftale, der er tilstrækkelig fleksibel til, at reduktionsindsatsen kan øges løbende efter 2020, hvor den nye aftale ventes at træde i kraft.

Hvad angår *kommunikationen af EU's og medlemsstaternes INDC* støtter regeringen, at EU's forventede bidrag er i overensstemmelse med beslutningen fra DER i oktober 2014 om en politikramme for klima- og energipolitikken i perioden 2020-2030, og at EU's bidrag kommunikeres til FN's klimasekretariat i første kvartal af 2015 i overensstemmelse med beslutningerne fra COP19 og COP20.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Energiunionen

KOM(2015) 80

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 25. februar 2015 fremsat en meddelelse om en strategi for en modstandsdygtig Energiunion med en fremadskuende klimapolitik. Strategien baserer sig på fem gensidigt uafhængige dimensioner: 1) Forsyningsikkerhed, 2) gennemførelse af det indre energimarked, 3) reduktion af energiforbruget via energieffektivitet, 4) reduktion af CO₂-udledninger og 5) forskning, innovation og konkurrence. Strategien, der ledsages af en handlingsplan, indeholder både en videreførelse af kendte politikker og initiativer samt nye udspil.

På miljørådsmødet den 6. marts forventes en præsentation fra Kommissionen og udveksling af synspunkter om den strategi og handlingsplan for etablering af en Energiunion, som Kommissionen forventes at fremlægge den 25. februar 2015. Det forventes desuden, at Det Europæiske Råd skal behandle strategien på mødet den 19.-20. marts 2015.

2. Baggrund

På mødet i Det Europæiske Råd den 26.-27. juni 2014 blev det aftalt at etablere en "modstandsdygtig Energiunion med en fremadskuende klimapolitik", som en af fem strategiske prioriteter for EU i de næste 5 år.

Ideen med en Energiunion opstod oprindeligt med Jacques Delors forslag om et europæisk energifællesskab (2010) og udspringer af et ønske om at styrke EU's interne og eksterne energipolitik. Behovet for at skabe en mere sammenhængende europæisk energipolitik er sidenhen aktualiseret af den geopolitiske situation, den nyligt indgåede aftale blandt EU's stats- og regeringschefer om 2030-rammen for energi- og klimapolitikken og Juncker-kommissionens tiltrædelse.

Da kommissionsformanden omtalte Energiunionen i sin præsentation af de politiske retningslinjer for den nye Kommission den 15. juli 2014, lagde Juncker bl.a. vægt på behovet for at samle EU's ressourcer, kombinere infrastruktur, forene EU's forhandlingsstyrke over for tredjelande, diversificere energikilder og mindske energifafhængigheden. Derudover fremhævede Juncker ambitionen om, at EU forbliver førende inden for vedvarende energi, øger energieffektiviteten og fører an i kampen mod den globale opvarmning.

Næstformanden for Kommissionen med ansvar for Energiunionen Maros Šefčovič har fået i opdrag at etablere de strategiske rammer for Energiunionen, og han skal koordinere indsatser og samarbejdet mellem de 12 kommissærer, der vil blive involveret i arbejdet med Energiunionen.

I sin tiltrædelsestale præsenterede Šefčovič en Energiunion baseret på følgende fem elementer; 1) forsyningsikkerhed, 2) konkurrenceevne og gennemførelse af det indre energimarked, 3) begrænsning af energiforbruget via energibesparelser og energieffektivitet, 4) reduktion af CO₂ og 5) forskning og innovation.

3. Formål og indhold

Kommissionen har den 25. februar 2015 fremsat en meddelelse om en strategi for en modstandsdygtig Energiunion med en fremadskuende klimapolitik, KOM(2015) 80. Strategien er ledsaget af en handlingsplan. Der forventes på miljørådsmødet en præsentation fra Kommissionen og udveksling af synspunkter om strategien og handlingsplanen for Energiunionen.

Strategien indeholder både en videreførelse af kendte politikker og initiativer samt nye udspil. Strategien baserer sig på fem gensidigt uafhængige dimensioner:

- 1) Forsyningssikkerhed
- 2) Et fuldt integreret indre energimarked
- 3) Reduktion af energiforbruget via energieffektivitet,
- 4) Reduktion af CO₂-udledninger
- 5) Forskning, innovation og konkurrence.

Strategien omtaler desuden – ud over de fem dimensioner – et forvaltningssystem for Energiunionen.

Forsyningssikkerhed

Formålet bag strategiens dimension **forsyningssikkerhed** er at sikre et mere effektivt energiforbrug og gennemførelsen af det indre energimarked. Strategiens initiativer har bl.a. fokus på implementering af EU's Forsyningssikkerhedsstrategi (KOM (2014) 330), diversificering af energiforsyningen, forøget udnyttelse af LNG, en styrkelse af EU's forhandlingsevne i forhold til leverandører fra tredjelande f.eks. gennem frivilligt gasindkøb og en forøgelse af gas- og elektricitetsforsyningssikkerheden. Derudover er der fokus på styrket koordinering af den eksterne energipolitik via strategiske partnerskaber med EU's nabolande, en revision af beslutningen om mellemstatslige aftaler (IGA'er) i 2016 og en styrkelse af Energifællesskabet.

Gennemførelse af det indre marked

Inden for dimensionen om et **fuldt integreret indre energimarked** sættes der fokus på fire overordnede indsatsområder:

- Udbygningen af infrastruktur med fokus på PCI-projekterne (projekter af fælles interesse) og fremskridt mod 10 procents-målsætningen for elforbindelser.
- Regulering med fokus på den fulde implementering af 3. liberaliseringspakke håndhævelse af konkurrenceregler og statsstøttereglerne, vedtagelse af netreglerne, styrkelse af ACER og TSO'ernes samarbejdsorganisationer. Kommissionen vil endvidere forelægge et forslag til lovgivning for et nyt markedsdesign, der bl.a. vil tage højde for øget egenproduktion og sikre større udnyttelse af forbrugerens potentiale til øget fleksibilitet til gavn for VE-integration.
- Øget regionalt samarbejde på teknisk niveau.
- Aktivering af forbrugere bl.a. gennem udrulning af intelligente målere og smart grids, samt udfasning af regulerede priser, under hensyntagen til sårbare forbrugere.

Reduktion af energiforbruget via energieffektivitet

Kommissionen lægger desuden op til, at Energiunionens tredje dimension, reduktion af **energiforbruget via energieffektivitet**, bliver en vigtig del af det fremtidige samarbejde. Strategien tager især udgangspunkt i revisioner og mulige stramninger af allerede iværksatte initiativer som energieffektivitetsdirektivet, ecodesigndirektivet, energimærkningsdirektivet og bygningsdirektivet.

Der lægges op til, at især bygnings- og transportsektoren vil være i fokus i forbindelse med initiativer til begrænsning af energiforbruget. For så vidt angår bygninger henvises der bl.a. til, at der er behov for, at medlemsstaterne iværksætter tiltag, der udnytter energieffektivitetspotentialet i bygninger. Kommissionen vil bl.a. støtte muligheder for at forenkle adgangen til finansiering på dette område. På transportområdet lægges der op til en opstramning af eksisterende initiativer, bl.a. CO₂-krav til person- og varebiler og tiltag med henblik på at øge effektivitet og reducere emissionerne fra tung transport. Der vil endvidere være fokus på øget brug af alternative brændstoffer og tilhørende infrastruktur samt yderligere elektrificering af transportsektoren.

Reduktion af CO₂-udledninger

Strategiens initiativer inden for det fjerde element i Energiunionen, **reduktion af CO₂**, fokuserer på de globale klimaforhandlinger, herunder vejen til COP21 i Paris, samt en reform af EU's kvotehandelssy-

stem. Kommissionen lægger således op til i regi af 2030-rammen at fremsætte lovgivningsforslag om en revision af ETS-systemet samt forslag om non-ETS-sektoren.

Strategien fokuserer desuden på en fortsat udbygning af vedvarende energi (VE). I forhold til dette gentager strategien kommissionsformand Junckers ambition om, at EU skal være verdensførende inden for VE. Der henvises til, at EU har sat et 2030-mål på mindst 27 pct., og at EU allerede er på vej til at nå sit 2020-mål på 20 pct. vedvarende energi. VE skal gradvist og effektivt integreres i markedet, som samtidig skal tilpasses vedvarende energi. Der lægges op til, at der vil komme en VE-pakke i 2016 eller 2017, som blandt andet vil indeholde en revision af det nuværende VE-direktiv.

Strategien peger endvidere på, at der er behov for at investere i avancerede, bæredygtige alternative brændstoffer, som f.eks. biobrændstoffer og bioøkonomien generelt.

Forskning, innovation og konkurrenceevne

Kommissionen henviser i relation til Energiunionens femte dimension, **forskning, innovation og konkurrenceevne**, til, at for at have en fuldt koordineret og fokuseret forskning, som effektivt kombinerer EU og medlemsstaternes programmer med hensyn til fælles mål og leverancer, så er der behov for at iværksætte en integreret tilgang, bl.a. i forhold til at sikre mere effektive links mellem forskning og industri. Kommissionen vil derfor lancere en ny europæisk energistrategi for forskning og innovation, der skal være med til at accelerere transformationen af energisystemerne. Tiltag, der skal iværksættes, vil blive grupperet omkring fire prioriteter: 1) at EU skal være førende inden for vedvarende energiteknologier, 2) deltagelse af forbrugere i energiovergangen gennem smart grids, smart cities etc., 3) effektive energisystemer og 4) mere bæredygtige transportsystemer.

Forvaltningssystem

Kommissionen henviser i strategien til, at Energiunionen har behov for en integreret forvaltnings- og monitoreringsproces, der sikrer, at de energirelaterede initiativer på europæisk, regionalt, nationalt og lokal niveau bidrager til Energiunionens mål. Forvaltningsprocessen skal bl.a. have til formål at sikre implementering af det indre energimarked og 2030-rammen, navnlig målene for energieffektivitet, vedvarende energi, non-ETS systemet og interkonnektorer. Derudover vil den bl.a. skulle sikre strømlining af nuværende rapporteringskrav, øge samarbejdet mellem medlemsstaterne og Kommissionen samt sikre en dialog med interessenter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Udveksling af synspunkter om strategi og handlingsplan for Energiunionen har ikke umiddelbart konsekvenser for dansk lovgivning.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Udveksling af synspunkter om strategi og handlingsplan for Energiunionen har ikke umiddelbart statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Udveksling af synspunkter om strategi og handlingsplan for Energiunionen har ikke umiddelbart konsekvenser for erhvervslivet.

Beskyttelsesniveauet

Udveksling af synspunkter om strategi og handlingsplan for Energiunionen skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Samlenotatet er sendt i høring forud for møde i Klima-, Energi- og Bygningspolitisk Specialudvalg den 2. februar 2015. Følgende bemærkninger fremkom på mødet i specialudvalget:

Dansk Energi støttede regeringens arbejde for, at Energiunionen bør fokusere på de langsigtede mål for en lavemissionsøkonomi samt på et effektivt og integreret indre energimarked. Dansk Energi bemærkede endvidere, at strategien for Energiunionen bør udarbejdes i tæt samspil med Kommissionens arbejde med 2030-forvaltningssystem, og at denne forvaltningsramme så vidt muligt bør indrettes til effektivt at fremme de fælles 2030-målsætninger. Endelig fremhævede Dansk Energi en ambitiøs strukturel reform af ETS, en snarlig indfasning af den foreslåede Markeds-Stabilitets Reserve (MSR) og fokusering på udbygningen af VE og EE som væsentlige elementer i Energiunionen.

Greenpeace beklagede, at Danmarks målsætning om 100 pct. vedvarende energi ikke var afspejlet i teksten og mente, at "vedvarende energi" burde være indeholdt i en af titlerne på Energiunionens fem elementer. Vedvarende energi var heller ikke direkte nævnt i beskrivelsen af forventningerne til Energiunionens fjerde element, "reduktion af CO₂". I teksten henvistes til lavemissionsøkonomi og lavemissionsteknologier, som også understøtter CCS og atomkraft. Greenpeace mente, at Danmark skulle arbejde for en målsætning om 100 pct. vedvarende energi også på EU-plan.

NOAH fremførte, at markedet kun kan løse problemer, hvis der er en decideret politik. Det indre energimarked bør således ikke optræde som et mål i sig selv, men som et middel til at nå nogle mål. Klimaet bør i den sammenhæng være det vigtigste mål for Energiunionen.

Vedvarende Energi bemærkede, at der er stor sammenhæng mellem de fem elementer i Energiunionen, og at Danmark bør arbejde for, at de fem elementer ikke behandles isoleret, men bliver tænkt sammen.

Vindmølleindustrien bemærker, at regeringen bør fremhæve bidraget fra vedvarende energiresourcer til elementerne i Energiunionen, særligt i forhold til forsyningssikkerhed, dekarbonisering og forskning og udvikling. Vindmølleindustrien opfordrer til, at et tættere regionalt samarbejde om anvendelse af havvind fremhæves som et konkret deliverable i indsatsen mod en energiunion, ligesom fastlæggelsen af et effektivt og ubureaukratisk forvaltningssystem for 2030-målene skal stå centralt i udviklingen af energiunionen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Da strategien fortsat er under udarbejdelse, er der endnu ikke kendskab til medlemslandenes holdninger hertil. Det er dog vurderingen, at medlemslandene overvejende er positivt stemt overfor etableringen af Energiunionen baseret på de fem nævnte elementer.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter etableringen af en "modstandsdygtig Energiunion med en fremadskuende klimapolitik".

Regeringen lægger vægt på, at strategien for Energiunionen fokuserer på at realisere det langsigtede mål om en lavemissionsøkonomi i 2050 og adresserer eventuelle barrierer, der kan stå i vejen for realiseringen af dette mål. Regeringen lægger også vægt på, at Energiunionen fokuserer på at skabe et effektivt energimarked, der både kan styrke EU's energiforsyningssikkerhed, konkurrenceevne og bæ-

redygtighed. EU's 2030-mål for CO2-reduktioner, vedvarende energi og energieffektivitet tjener som vigtige skridt på vejen til at realisere dette mål.

Regeringen støtter Kommissionens sigte mod en mere integreret klima- og energipolitik, der tilstræber større sammenhæng og synergi mellem de forskellige elementer i energi- og klimapolitikken, herunder bedre koordinering med relevante politikområder (eksempelvis handels-, udenrigs-, transport- og landbrugspolitikken).

Med det langsigtede perspektiv for at nå klima- og energimålsætningerne for 2030 og 2050 in mente, mener regeringen, at Energiunionen skal:

- Sikre at det indre energimarked, som bør være kernen i Energiunionen, fuldt ud implementeres og styrkes yderligere for at fremme forsyningssikkerheden og sikre konkurrencedygtige energipriser. Styrket regionalt samarbejde, fremme af markedssignaler i el- og gasreguleringen og udbygning af energiinfrastrukturen med pligt til at holde forbindelserne åbne er væsentlige redskaber i den sammenhæng. Udviklingen af øget fleksibilitet på både udbuds- og efterspørgselssiden i navnlig elmarkedet er afgørende elementer i bestræbelserne på at absorbere betydelige mængder fluktuerende VE på omkostningseffektiv vis.
- Fortsat fokusere på reduktion af energiforbruget via energieffektiviseringer og udbygning af vedvarende energi som væsentligste midler til at nå EU's langsigtede energi- og klimamål. Et effektivt og ubureaukratisk forvaltningssystem til at sikre opfyldelse af 2030-målene vil i den forbindelse være helt afgørende, og det kan samtidig fremme fuld implementering af det indre energimarked.
- Gennemføre en strukturel reform af EU's kvotehandelssystem med henblik på at sikre et tilstrækkeligt prissignal som incitament til investeringer i vedvarende energi. Et væsentligt styrket kvotehandelssystem er centralt for EU's indsats for at opfylde de langsigtede klimamålsætninger.
- Styrke europæisk energidiplomati i lyset af de senere års geopolitiske begivenheder og den globale konkurrence om energiressourcer. En styrkelse af EU's eksterne energipolitik og partnerskaber og bedre koordinering af EU's eksterne energipolitik kan medvirke til at diversificere den eksterne energiforsyning, forbedre infrastruktur og afhjælpe afbrydelser i markedet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.